רבנן

מִשְׁנָה

יוצא דופן
והבא אחריו
שניהן אינן בכור
לא לנחלה
ולא לכהן

יוֹצֵא דּוֹפֶן

לנחלה ❌
וְיָלְדוּ לוֹ
בעינן

לכהן ❌
פֶּטֶר רֶחֶם
בעינן

הַבָּא אַחֲרָיו

לנחלה ❌
רִאשִׁית אוֹנוֹ
בעינן

לכהן ❌
בכור לדבר אחד
לא הוי בכור

רבי שמעון

מִשְׁנָה

רבי שמעון אומר:
הראשון לנחלה
והשני
לחמש סלעים

יוֹצֵא דּוֹפֶן

לנחלה ✓

תֵּלַד
לרבות יוצא דופן

לכהן ✗

לֹא פָּטַר רֶחֶם

הַבָּא אַחֲרָיו

לנחלה ✗

הראשון לנחלה

לכהן ✓

בכור לדבר אחד
הוי בכור

רבנן

יוֹצֵא דּוֹפֶן

לנחלה

לכהן

הַבָּא אַחֲרָיו

לנחלה

לכהן

רבי שמעון

יוֹצֵא דּוֹפֶן

לנחלה

לכהן

הַבָּא אַחֲרָיו

לנחלה

לכהן

דף מו

בכור

ירושה

ירושה

פדיון הבן

דף מו

בכור לכהן

קַדֵּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר
פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל...

רחם – של האמא

בכור לנחלה

יַכִּיר לָתֵת לוֹ פִּי שְׁנַיִם...
כִּי־הוּא רֵאשִׁית אֹנוֹ

אונו – של האבא

מחצה יורש מחצה לוקח

מלוה בתורה הוי על פה

מלוה על פה גובה רק מירושה

דף מח

וְהָכָא בְּחָמֵשׁ וְלֹא בַּחֲצִי חָמֵשׁ קָמִיפַּלְגִי

רבא אומר

וְהָכָא בְּחָמֵשׁ וְלֹא בַּחֲצִי חָמֵשׁ קָמִיפַּלְגִי

רב אסי

כולם מודים ✓

על פה

כולם מודים ✓

רב פפא

ירושה

מקח

כולם מודים ✓

חמש

ר"מ

ר"י

הקושיא

רבי יהודה גם סובר חמש ולא חצי חמש

רב אסי

כולם מודים

על פה

כולם מודים

רב פפא

כולם מודים

חמש

ר"מ ר"י

אז במה המחלוקת?

המסקנא

בִּדְרַב אַסִי וְרַב פָּפָּא קָמִיפַּלְגִי

פליגי ברב אסי

ר"מ פטור — חצי ירושה

ר"י נותנים — כולו ירושה

פליגי ברב פפא

ר"מ פטור — לא מלקוחות

ר"י נותנים — גם מלקוחות

וכולה כלישנא קמא

רבא אומר
חמש

↓

הקושיא
כולם מודים

↓

המסקנא
רב אסי או רב פפא

↓

חוזרים למשנה

וְהָכָא בְּחָמֵשׁ וְלֹא בַּחֲצִי חָמֵשׁ קָמִיפַּלְגִי

ר"מ פטור

ר"י נותנים

רבי יהודה גם סובר חמש ולא חצי חמש ✓ כולם מודים

אז במה חולקים?

רב אסי
מחצה מקח?

או

רב פפא
גובים מן הלקוחות?

אחרי שחלקו

ר"מ פטור

ר"י נותנים